

Cloud & Weerbaarheid

Resilience in het betalingsverkeer – trends, valkuilen, best practices

Kennisgroep Betalingsverkeer (NOREA) • 18 maart 2026 • 25 min

Introductie

Edwin Sturrus

Sr. Cloud Solution Architect

Voorzitter Nederlandse Chapter

Routekaart

Agenda

- 1. Waarom & kaders**
- 2. Keten & bewijs**
- 3. Azure/M365 herstel**

Waarom nu?

Context

Kritieke diensten

Systemische impact

Toezicht → bewijs

Weerbaarheid = 3 lagen

Model

Voorkomen
Protect

Doorgaan
Withstand

Herstellen
Recover

Kaders die sturen

Regelgeving

DORA

Outsourcing (EBA)

CROE / CPMI-IOSCO

Concentratie & afhankelijkheden

Trend

Hyperscalers

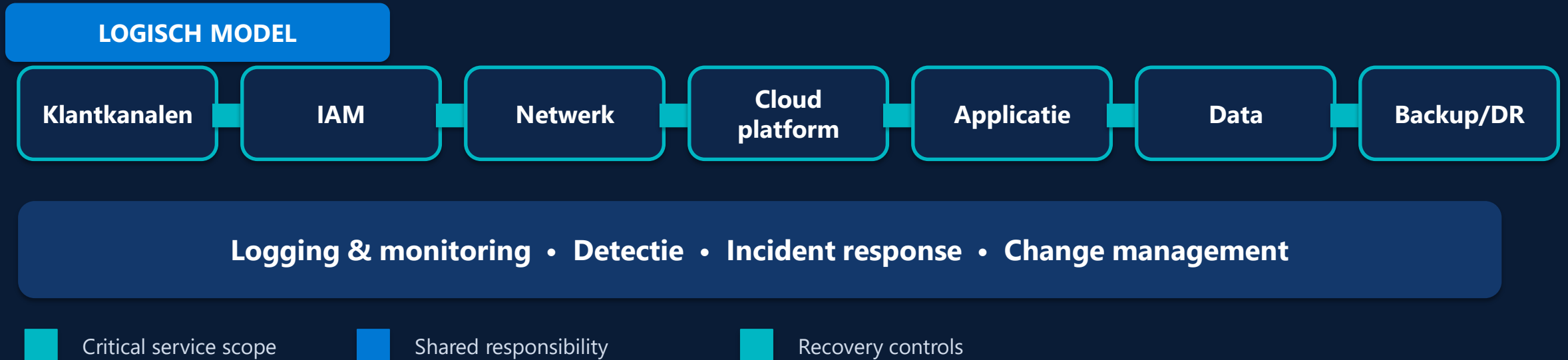
Identity

Netwerk

Ketenplaat

Logische dienstketen – van kanaal tot herstel

Ketenplaat

Contractuele keten – wie levert wat (incl. subcontractors)

Audit: contract (audit/regulatory access, exit) • SOC/ISAE • ISO 27001/27017/27018

CONTRACT MODEL

Ketenplaat

Stuur op RTO/RPO

Weerbaarheid

Kritiek

RTO: minuten • RPO: seconden

Hoog

RTO: < 1 uur • RPO: minuten

Midden

RTO: uren • RPO: uren

Laag

RTO: dagen • RPO: dagen

Controls per laag

Voorkomen

Zero Trust, hardening, monitoren

Doorgaan

Redundantie, capaciteit

Herstellen

Backup/restore, DR, runbooks, oefenen

Auditor: scope bepalen

Praktijk

Kritieke dienstverlening

Interconnecties

Register

Third-party bewijs

Evidence-stack

Assurance
Certificering
Test-evidence

Ransomware

Trend

Backups doelwit
Herstelbaarheid
Oefenen

BCDR-keuzes per workload

Valkuilen

Orchestratie backups

Niet testen of bewijs van herstelbaarheid

Single point of failure

Geen documentatie keten

Azure: good practices

Voorbeeld

Azure Backup

Site Recovery

Monitoring

Veilige backups (anti-tamper)

Technisch

Soft delete

Immutability

MUA/Resource Guard

M365 Backup

Soevereiniteit: 4 dimensies

Sovereignty

Data locatie

Toegangsbeheer

Sleutelbeheer

Exit/portabiliteit

Bedankt voor uw aandacht

Checklist

Controles over de keten

Eigenaarschap

Technische haalbaarheid

Aantoonbaarheid

Risico bewust

Referenties

Raamwerken

- **DORA (EUR-Lex)**
- **DORA Art. 28**
- **EBA outsourcing**
- **EBA ITS register templates**
- **EU 2024/2956**
- **ECB CROE**
- **CPMI-IOSCO**
- **CSA CCM**

